

**UCHWAŁA NR LVII/317/24
RADY GMINY STARY LUBOTYŃ**

z dnia 27 marca 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz.40 z późn. zm.) w związku z art. 41 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz.2151) i art.10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stary Lubotyń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje w roku 2024.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Legacki

Gminny program profilaktyki

Wprowadzenie:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2023 poz. 2151) i art.10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz.1939) oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i uzależnieniom od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym na terenie Gminy Stary Lubotyń prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym programie stanowiącym rozwinięcie i kontynuację działań prowadzonych w latach poprzednich.

Polska forma rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i uzależnieniom od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym i innym zakłada, iż większość problemów zlokalizowanych jest na poziomie gminy, a ta posiada z kolei kompetencje do rozwiązywania tych problemów. Gmina jest odpowiedzialna za to, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych. Programy profilaktyczne nie mają tylko minimalizować skutków alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych, ale również zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową. Powinny uczyć jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję, wspierać szczególnie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych.

Uczyć umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy człowiek szczególnie młody jest poddany presji otoczenia.

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz.1939).
3. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.).
4. Ustawa z 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2023 r. poz. 40, 572,1463 i 1688).
6. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 stanowiący załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642)
7. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych.

I. DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE STARY LUBOTYŃ W ASPEKCIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH

Gmina Stary Lubotyń jest gminą wiejską w powiecie ostrowskim w województwie mazowieckim, w której w 2023 roku zamieszkiwało 3714 mieszkańców, w gminie funkcjonuje Szkoła Podstawowa w Starym Lubotynie.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Lubotynie wynika, że w 2023 roku ogółem z różnych form pomocy społecznej korzystało 162 osoby z 47 rodzin. Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie prowadził procedurę 12 Niebieskich Kart założonych przez funkcjonariuszy Policji oraz pracowników socjalnych.

Ponadto osoby uzależnione i członkowie ich rodzin mogą szukać pomocy w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest motywacja osób uzależnionych do podjęcia leczenia i wskazanie sposobów na przezwycięzenie problemu uzależnienia oraz Punktu Konsultacyjnego działającego w każdą środę w godzinach 16-21.

Dostępność alkoholu:

Na terenie gminy w 2023 r. funkcjonowało 11 punktów sprzedaży alkoholu, w tym 9 punktów sprzedaży alkoholi wysokoprocentowych tj. pow. 18 %.

Uznaje się, że kluczową rolę w ograniczeniu dostępności odgrywają:

- 1) konsekwentny system kontroli rynku obrotu napojami alkoholowymi;
- 2) konsekwentne egzekwowanie przepisów ustawy związanych z zasadami reklamy i promocji napojów alkoholowych;
- 3) systematyczna edukacja sprzedawców w dziedzinie szkód związanych z piciem alkoholu przez młodzież;
- 4) koncentracja na wszechstronnych oddziaływaniach profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży;
- 5) ścisła współpraca z instytucjami oraz organizacjami skupiającymi dzieci, młodzież i osoby dorosłe w celu promowania aktywnego, zdrowego stylu życia.

II. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Stary Lubotyń. Ma przeciwdziałać używaniu alkoholu i narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz przez dorosłych i przestrzegać przed uzależnieniem najmłodszych oraz ma przeciwdziałać uzależnieniom behawioralnym poprzez podjęcie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Stary Lubotyń.

III. REALIZATOR PROGRAMU PROFILAKTYKI

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii realizowany jest przez Urząd Gminy Stary Lubotyń wraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ

1. Rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym wymaga współdziałania szeregu instytucji: oświaty, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, administracji w tym sołectwa, organizacji pozarządowych aby skutecznie przeciwdziałać tym uzależnieniom oraz promować postawy prozdrowotne. W Gminie Stary Lubotyń rozwiązywaniem tych problemów zajmują się:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Lubotynie;
- 2) Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin w Starym Lubotynie;
- 3) Szkoła podstawowe w Starym Lubotynie;
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotynie;
- 5) Urząd Gminy Stary Lubotyń;
- 6) Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Lubotynie;
- 7) Ośrodek Zdrowia w Starym Lubotynie;
- 8) Sołectwa z terenu gminy.
- 9) Grupa AA Nowe Życie w Starym Lubotynie

2. Na terenie Gminy brak jest placówki leczenia odwykowego lecz mieszkańcy uzyskują pomoc w Poradni Leczenia Uzależnień w Ostrowi Mazowieckiej

V. Cele powiązane z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025.

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie eksperymentowania, używania alkoholu, narkotyków, tytoniu, innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym oraz rozwiązywanie problemów z tym związanych.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz przypisane im zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez:

- 1) prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych (zatrudnienie specjalistów, zakup wyposażenia, materiałów biurowych itp) w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
- 2) prowadzenie rozmów motywacyjnych, informacyjno-edukacyjnych oraz kierowanie przez Gminną Komisję ds.

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych osób nadużywających alkohol czy narkotyki na terapię;

- 3) procedura sądowa komisji (badania biegłych sądowych, psychiatrów w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego) oraz przygotowywanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym w celu skierowania na leczenie odwykowe do placówki lecznictwa odwykowego;
- 4) współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 5) zakup materiałów edukacyjnych i promocyjnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (broszur, gadżetów promocyjnych, nagród) niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia np. podczas organizowania konkursów, turniejów, szkoleń, zajęć opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami, pomocy psychospołecznej, psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) współpracę z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Urzędem Gminy Stary Lubotyń, Sołectwami, Gminną Biblioteką Publiczną w Starym Lubotynie, Ośrodkiem Zdrowia, dyrekcją szkoły Podstawowej w Starym Lubotynie wraz z pedagogami szkolnymi, konsultantem z punktu konsultacyjnego w szczególności w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
- 2) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym w zakresie prowadzenia punktu konsultacyjnego z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 3) udzielenie pomocy prawnej oraz pomocy psychospołecznej i psychologicznej osobom uzależnionym i ich rodzinom z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 4) finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 5) organizowanie zajęć dla rodziców, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 6) wspieranie zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacja procedury niebieskiej karty.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, używania innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym skierowanej do mieszkańców Gminy Stary Lubotyń w szczególności do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz wydarzeń rekreacyjnych poprzez:

- 1) finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno-rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii i uzależnień behawioralnych;
- 2) dofinansowywanie różnych form artystycznych, propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia (m.in. spektakle teatralne, wyjazdy do kina, muzeum, wystawy, pokazy, konkursy, warsztaty) w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego dla mieszkańców gminy, promujących zdrowy styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
- 3) finansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego lub/i zimowego dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, zagrożonych wykluczeniem społecznym z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 4) finansowanie zadań profilaktycznych wynikających ze złożonych programów realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne w tym programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień w ramach profilaktyki uzależnień uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych poprzez:

- 1) szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
- 2) kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przez upoważnionych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach zwiększania skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025;
- 3) współpracę z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustala się wynagrodzenie za pracę w komisji w wysokości:

- 1) Wynagrodzenie w kwocie 240,00 zł (słownie złotych: dwieście czterdzieści) dla przewodniczącego i 100,00 zł (słownie złotych: sto) dla członków komisji przysługuje za udział w posiedzeniu komisji.
- 2) Za każdy udział w kontroli placówek handlowych przysługuje wynagrodzenie jak w ust. 1
- 3) Członkowie komisji, którzy z tytułu wykonywania funkcji odbywają podróże służbowe (szkolenia, konferencje, seminaria) przysługuje zwrot kosztów na zasadach przyjętych dla delegacji służbowych

Podstawę do naliczenia wynagrodzenia stanowi uczestnictwo w posiedzeniu Komisji lub Zespołu potwierdzone podpisem na liście obecności.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi bieżący monitoring oraz ewaluację prowadzonych zadań w ramach **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.**

2. Źródła finansowania niniejszego Programu w 2024 roku – środki zaplanowane w Budżecie Gminy Stary Lubotyń przeznaczone są na realizację zadań własnych Gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o zdrowiu publicznym.

UZASADNIENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały zawiera zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zgodnie z treścią art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W programie zostały wskazane źródła środków finansowych na realizację zadań, wynikających z gminnego programu - środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi w sklepach i w zakładach gastronomicznych oraz z opłat za tzw. "małpki".